No. 1982 Zaterdag 7 Januari 1922. 39ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSHCE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Brionplein Overzijde.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; elken regel meer 7½ cts.

Budgetrecht en Autonomie.

De Belastingcommissie verklaart in haar Rapport;

„de autonomie, zooals die in het regeeringsreglement nedergelegd is, is gebleken een wassen neus te zijn, wanneer de Koloniale Raad niet volledig het budgetrecht heeft".

Naar aanleiding van deze ontboezeming zouden we willen vragen: Is hier geen verwarring van denkbeelden in het spel? Scheppen de Heeren zich geen illusie, welke onbereikbaar is.

Autonomie beteekent *zelfbestuur*, terwijl het budgetrecht niet anders inhoudt dan het *begrootingsrecht*.

Nu kan men het budgetrecht wel financieële autonomie gaan noemen, als men er dan maar onder verstaat een zelfbestuur, dat zich zelf niet bestuurt, maar alleen bepaalt, hoeveel geld er voor het bestuur der Kolonie besteed mag worden.

De vaststelling, goedkeuren of wijzigen, der Begrootingsposten heeft evenwel eenigen invloed op het bestuur der Kolonie, maar het beweegt zich toch altijd maar in financieële lijn.

Besturen is echter geheel iets anders dan het voteeren van gelden, noodig voor den Kolonialen dienst.

Niet voor alle bestuursverrichtingen wordt geld vereischt; de financieële zijde is zelfs maar bijzaak in bestuursaangelegenheden.

De hoofdzaak is de richting, het beginsel, volgens welke de Kolonie bestuurd wordt.

Deze richting van het bestuur, aangegeven door het beginsel door het bestuur gehuldigd, spreekt zich meer uit in de Koloniale Verordeningen dan in de Begrooting.

Ook hierover heeft het Regeeringsreglement den Kolonialen Raad macht gegeven, maar zij is een afhankelijke en ondergeschikt aan den Gouverneur en de Regeering van Nederland.

Baron van Asbeck wees daar *op* in *De West-Indische Gids*.

Als de Gouverneur bezwaar heeft tegen een door den Raad aangenomen verordening, of wanneer de Koloniale Raad een Verordening, door den Gouverneur ontworpen, niet goedkeurt, brengt de landvoogd dit ter kennis van de Regeering in Nederland.

Ook, wanneer de Gouverneur niet accoord gaat met een wijziging door den Kol. Raad in een verordening gebracht, heeft de Hooge Regeering in Nederland te beslissen.

Volgens onze meening blijft deze ondergeschiktheid aan Nederland voor de Kolonie bestaan, ook dan, wanneer de Koloniale Raad volledig budgetrecht heeft.

Autonomie strekt zich heel wat verder uit dan de zelfbeschikking over de geldmiddelen der Kolonie.

We kunnen ons zeer goed Koloniale Verordeningen denken, waarbij volstrekt geen geld gemoeid is.

Voor bizondere regeling van Eeredienst, Zondagsrust, Onderwijs, Armenzorg, Ziekenverpleging, Verbod van kinderarbeid, Leerplicht.

Arbeidscontract, regeling der emigratie, veiligheid aan boord van schepen.

Het tegengaan van woekerwinsten, vaststellen van maximum en minimumprijzen bij verkoop van goederen, vaststellen van huurpenningen, bepalen van arbeidsloon.

De Hygiënische voorschriften ter beteugeling van vliegen- en muggenplaag, bij verkoop van eetwaren en groenten, melk- en vleeschkeuring etc.

De sociale wetten op arbeidsduur en rust, voor het bevorderen van het vereenigingsleven, verplichte verzekering tegen ongelukken bij gevaarlijk werk, enz., enz.

Ook al zou de Kolonie zich zelf kunnen bedruipen, en de Koloniale Raad de jaarlijksche begrooting zelf kunnen vaststellen, definitief en zonder verdere goedkeuring van Nederland, zou men toch nog geenszins daaruit kunnen besluiten, dat de Kolonie dan zelfbestuur bezit, ook bij het meest volledig budgetrecht.

De Heeren der Commissie hebben dit ook wel gevoeld.

Als Eindopmerking plaatsten zij den uitdrukkelijken wensch:

„dat het gouvernement zoo weinig mogelijk dient in te grijpen in het economisch leven en zich tot toezicht en het tegengaan van onrecht en onderdrukking moet beperken en mede moet werken om de arbeidslust der bevolking op te wekken."

Wanneer men in plaats van het woord *Gouvernement* leest de *Hooge Regeering in Nederland*, gaan wij met dezen uitdrukkelijken wensch geheel accoord.

Zeer zeker heeft de Commissie het recht het een MISVATTING te heeten, algemeen, helaas, hier verspreid,

„dat het gouvernement steeds voor alles moet zorg dragen en alles betalen moet".

Van harte hopen ook wij, dat dit wanbegrip spoedig verdwijne; het is de dood van alle particulier initiatief.

Maar, waar er verzucht wordt

„opdat de werkelijke economische opheffing der kolonie zonder kunstmatige hulpmiddelen rustig voortgang kan hebben"

gevoelen we toch wel eenige huivering.

Het is ons niet geheel duidelijk, wat met die *werkelijke* economische opheffing wordt bedoeld en weten ook niet goed, wat we onder kunstmatige hulpmiddelen te verstaan hebben.

De Koloniale Raad

drukt zich in zijn rapport over verkiezing en decentralisatie ietwat duidelijker uit.

„Zelfbestuur is een eisch des tijds. Het regeeringssysteem, dat de bevolking der Kolonie geheel naar de inzichten van de Regeering, de Staten-Generaal of den door de Regeering aangestelden Gouverneur bestuurd wordt, kweekt langzamerhand een geest van ontevredenheid, zelfs van verbittering tegen al wat officieel Hollandsch is aan, die tot zeer onaangename en ongewenschte gevolgen kan leiden.

De tijd, dat de officieele Hollanders hier als zeer welkome en geziene gasten beschouwd werden, is voorbij. De tegenstelling: Hollander of Curaçaonaar spitst zich meer en meer toe. Dit blijkt duidelijk uit allerlei incidenten, die zich in den laatsten tijd in onze samenleving voordoen. Velen meenen, dat de wortel van deze onaangename verhouding zetelt in het Hollandsche Regeer systeem. Daarom zou men aan de Hollandsche Regeering den Raad willen geven: beter ten halve gekeerd, dan ten heele gedwaald."

Bepaald vriendelijk klinkt dit alles niet.

Maar duidelijk is het.

De Heeren van den Kolonien Raad zouden hier liefst zelf de lakens uitdeelen, en wenschen verder met het Moederland zoo min mogelijk te maken te hebben.

Geen Hollandsch, maar Curaçaosch regeersysteem.

Geen koloniale afhankelijkheid, maar zelfbestuur.

Het Curaçaosch regeersysteem! We kennen het slechts voor een heel klein gedeelte, voor zoover sommige Leden van den Kolonialen Raad zich systematisch verzetten tegen alles wat werd voorgesteld in het algemeen belang der arme bevolking.

Het Curaçaosch regeersysteem! Het is wat men hier noemt, de Wet van den trechter, breed voor mij, smal voor u.

Het is het verouderde systeem der Liberale School, die niets voor het Volk over had, en liefst zoo veel mogelijk naar zich zelf toe haalde.

Dat Holland met zijn tijd mee ging en de Kolonie niet langer uitsluitend ten profijte der rijkeren, maar meer ook in het belang der armeren wenscht, bestuurd te zien, is de hoofdgrief tegen het Moederland.

De Heeren hebben niets van den democratischen geest des tijds begrepen. Zij gingen niet mee met den stroom en blijven nu als achterlingen staan mokken over veel wat hen voorbij gaat en toch werkelijk is in het belang der Kolonie in het algemeen.

Hun ontevredenheid mag een enkele maal haar oorzaak vinden in onoordeelkundig optreden van Hollanders hier in de Kolonie, in hoofdzaak is hun klacht onbillijk, omdat zij voortkomt uit verouderd liberalisme.

Hadden de Heeren meer gevoeld voor het Volk, en met name de Ka-

Curaçaosche Ditjes en Datjes.

Dag, Frater Marianus, dankie wel hoor, dag jongens; well, so lang, George! dit tot 'n ouwen kennis, 'n Bovenwindschen krullebol. En we verlieten de smidse, poort door' onder duiventil, schilderswerkplaats binnen.

Aardig! dat zestal nijvere kwaststrijkende blackies bezig te zien onder leiding van hun leermeester, Frater Lucas, kundig gedegen vakman.

Daar leeren ze de kleurenmengen verf-en-schilderkunst tot in den uiterste finesses, theoretisch en practisch.

Bewijzen? B. v. stuur 'n voet of wat geschaafd vuurhout naar dat atelier, en voor je Ba kunt zeggen, komt de Scherpené truck voor je huisdeur gewield, en je zou zweren, dat uit 't lijvig, in gonje zakken verpakt pakket, 'n gepolijst stuk Carasch marmer, of 'n plaat vlammend mahoniehout te voorschijn kwam.

Verven, goed verven, is nog zoo gemakkelijk niet, evenmin als schilderen dat inslaat, dat furor maakt.

Heb zulks indertijd deerlijk aan den lijve gevoeld.

Had 'n kast, 'n ouwe kast, 'n ietwat decadente kast, in mijn eetkamer.

Stuur boy naar stad om 'n paar blikjes beits-sapolin.

Ga met enthousiasme aan den gang, en ben verrukt over 't schitterend resultaat.

Na 'n week of wat komt deskundige, voorheen 'n befaamd polychromeur, bij mij op bezoek.

Bij 't aan tafel gaan, lanceer ik zoo langs mijn neus weg: En wat zeg je nu van die kast, die heb ik zelf gebeitst?

Die kast.... hm!.... die moest je maar in de keuken zetten.

Ik af.

Heb ook geschilderd, in den tijd toen 't pas boven mijn bovenlip begon te donzen.

'n Pracht van lauwerkrans was uit mijn penseel gevloeid, 't is net of ie leeft, gnuifde ik.

Bekend expert, liet ik mijn krans, waarin ik mijn ziel gelegd had, met blij, trotsch, hoopvol gezicht beschouwen.

Nà 'n critischen blik, weet je, waar dat nu op gelijkt?

Precies 'n schaaltje andijvie.

Toen heb ik palet en penseel in 'n hoek gekeild, en *voor goed*.

Maar zoo gaat 't op artistiek gebied, een mijner Curaçaosche collega's, weet van zulk, alle talent doodende ontnuchteringen, ook mee te spreken,

Hij had 'n koe geschilderd, 'n witbonte koe, 'n juweel van 'n koe, in 'n wei aan 'n kabbelend stroompje, met 'n plank er langs, die draaien kon.

Iedereen die dit meesterstuk zag, en 't door vuistgaatje fixeerde, zei opgetogen: Hè, wat 'n mooi beest, maar wat 'n reuze-uiers!

Had, anders niet op ze'n mond gevallen schilder, nu maar gezegd:

Ja, maar, dadelijk komt 't melkmeisje, dan was 't klaar geweest, maar hij zei niets, kreeg 't land, begon met 'n kwaje kop op ze'n doek te schrappen, te krabben, te knoeien met 't funeste gevolg, dat voor 'n appel en 'n ei dat prachtbeest op 'n fancyfair aan 'n willekeurling verkocht werd, in plaats van nu te prijken in 't Mauritshuis, waar 't thuis hoorde, naast den wereldberoemden stier van Potter.

Er stond 'n lessenaar is 't Scherpeneesche verfatelier, van onder tot boven vol beklont met 'n amalgama van kleuren.

Dacht toen in eens aan 'n zaaltje in Rotterdamsche teekenacademie, waar in 1920 cubisten hun excentrieke geesteskinderen exposeerden, en waartusschen ik met groote wonderoogen heb rondgewaard.

Ben nooit van mijn leven zoo perplex geweest.

Was misschien door jarenlang verblijf in 't warme tropenland, alle kunstzin uit mijn hart en hersens weg getranspireerd?

Ik snapte er niets van, en vroeg me telkens af:

Zou dit nu toch werkelijk kunst zijn?

Neen, ik kan, ik wil 't niet gelooven! Hoe is die definitie ook weer? O, ja:

„L'art est un composé de science, de goût et de sentiment."

Nu, wetenschap noch smaak, noch gevoel, geen schijntje er van, bespeur ik in die kriskrassende kleuren-chaos. 't Phantastische resultaat van 'n verwoed verfpotten bombardement tegen 'n maagdelijk canevas, daar hadden die cubististische doeken heusch nog 't meest van weg.

Wat zijn er toch rare menschen op dit ondermaansche!

Jongens, luister's, geen cubist worden hoor! Dit tot 'n stuk of wat mulatjes, druk bezig schoolborden in de grondverf te zetten. Ze keken me met 'n „hoe heb 't nou met je" aan en lieten 'n paar rijen hagelwitte tanden zien.

Beelden in gruizelementen worden hier ook weer stukje voor stukje in mekaar gezet, en daarna gepolychromeerd.

Mocht 't zijn, wat ik niet hoop, dat Brion's standbeeld bij 't uitpakken met gebroken neus of linkeroorlel uit reuze-krat te voorschijn komt, men weet nu 't adres. Adonis als Brion niet was, zal vooral Scherpeneesche neusreparatie naar Grieksch model, 'm 'n wereld van goed doen.

Nu eventjes naar timmerwinkel, willen we?

All right: Dag allemaal!

Bejaarde, corpulente, zilverharige Frater Paschasius stond met driehoek en teekenstift 'n project uit te werken van 'n zoo juist bestelden boeken- of acten kast.

Weet niet precies, hoeveel jongelui daar stonden te schaven, te timmeren, te bijtelsteken, te boren, te zagen, maar er was opgewekt leven in die naar zaagsel riekende atmosfeer.

Heel wat oude machinerieën uit 't weeshuis van Sta. Rosa door Pastoor Frie z. g. met zooveel moeiten en hoofdbrekens in Europa bij mekaar gescharreld, deden bij mij me 'n ouden vriend weer in macht van reminicensies naar boven wellen, waarvan ik mij echter speen ze te reveleeren, anders ben ik Kerstmis 1922 nog niet klaar met mijn Scherpenheuvelsche copie.

'n Half dozijn nieuwe massieve werkbanken zijn in aanmaak, ouwe marine-motor van 8 H. P. is nu misschien al aan 't puffen, zaag- en boormachines zullen dan buiten op luchtlichte gaanderij hun irriteerend rrrré-gescherp door de van warmte tintelende atmospheer slingeren, tot heil van trommelvlies en hersenpan van onze beitelstekende, schavende, hamerende en zagende Spes Curaçaoensis.

Naar de Bakkerij, waar ze, jammer genoeg, niet aan 't bakken waren.

Ik zie broodbakken graag, en eet ook, hoe ongezond ook, graag versche warme botram.

Waar zijn de dagen van olim, toen ik Zaterdagavonds in me'n hansjopje aan den ovalen tafel gezeten, ettelijke warme cadetjes naar binnen goochelde, met 'n smaak van je gewelste.

Waar is de heuchelijke onvergetlijke ochtend op St. Eustatius, toen 'n matroos van H. M. Stationsschip „Kortenaar," bij me kwam aanklop-

tholieke belangen wat beter ontzien, nooit zou het Moederland zijn ingegrepen, zooals het nu dikwerf zijn plicht was in het belang van 't algemeen.

De ontevredenheid en verbittering tegen *officieële Hollanders*, de hoogere ambtenaren en de Regeering in Nederland, is een machteloos verzet tegen de meer democratische eischen des tijds, waaraan het Moederland wil tegemoetkomen.

Maar deze ontevredenheid der kleine groep van rijke en wel gestelde leden onzer maatschappij, wordt volstrekt niet gedeeld door de overgroote meerderheid der Katholieke Bevolking. Het Volk begrijpt zeer goed, dat Nederland voor hun belangen opkomt en is het Moederland dankbaar de heiligste rechten der Katholieke Bevolking in bescherming te hebben genomen. De Katholieken werden steeds maar onderdrukt, met hun belangen, de ware volksbelangen, werd geen rekening gehouden. Vandaar de klacht sinds jaar en dag in Pers en Tweede Kamer door de Katholieken herhaald over de tegenwoordige samenstelling van den Kolonialen Raad. Op dat herhaaldelijk klagen werd eindelijk de toezegging gedaan van wijziging van den Kolonialen Raad.

De Hooge Regeering wil tegemoet komen aan het rechtmatig verlangen der Bevolking. Zij verlangt nu te weten op welke wijze de Koloniale Raad in de toekomst moet worden samengesteld.

Een der organen, dat daarbij zeker gehoord moest worden, is natuurlijk de Koloniale Raad zelf.

Ja! 't Is wel een gekke situatie!

De Heeren moeten advies uitbrengen over hun eigen doodvonnis.

Zuurzoet gaven ze toe, dat de Raad werkelijk niet goed is samengesteld.

Toegeven echter, dat de oorzaak der ontevredenheid der Katholieke Bevolking bij den Raad zelf te zoeken is, om het systematisch miskennen der Katholieke Volksbelangen, neen, dat is toch wel wat te veel van de Heeren gevergd. Persoonlijk hebben zij een grief tegen Holland, persoonlijk zijn ze bitter gestemd tegen de Hooge Regeering, we zagen waarom, maar in de uiting van deze bittere ontevredenheid geven ze niet weer de Publieke Opinie. 't Is een klacht der liberale minderheid, die om zich zelf schoon te wasschen eigen schuld afwentelt op 't Parlement en de Hooge Regeering in Nederland.

Het groepje, dat gekant is tegen het Hollandsch Regeersysteem is klein, het wordt gevormd door de ouderlingen der liberale Partij, die eigen glorie ziet ondergaan in een meer modernen, meer democratischen Kolonialen Raad, meer uit en door het Volk gevormd.

Lezing Fred. van Eeden.

Ten bate van noodlijdend Rusland heeft onlangs in Diligentia, Den Haag, Dr. Frederik van Eeden een lezing gehouden over Mensch en Mensch en Maatschappij. Er was minder publiek dan Van Eeden, naar we meenen, in Den Haag gewend is voor zich te zien, maar de Verslaggever van *De Mbde.* constateert dat het balcon nagenoeg geheel bezet was.

Met de rustige, gemoedelijke manier van voordragen, die Van Eeden eigen is, zijn betoog van tijd tot tijd typisch onderbrekend met een: „Luister nu eens goed, mijn hoorders", of „Onthoudt nu eens wat ik u zeggen ga." begon de dichter te spreken over den dood, die iederen mensch wacht, en dien velen zoo rustig en opgeruimd van hart zien naderen, maar waar anderen met zorg en diepen ernst aan denken. Spreker ziet den dood niet onbekommerd tegemoet, want hij voelt dat er iets komen gaat dat vreeselijk is. Immers, hij voelt, dat op hoogeren leeftijd het kostbaarste wat we hebben wordt bedreigd: onze geest. De geest raakt gaandeweg onder de macht van het lichaam en dat is het groote leed van het ouder-worden.

Wanneer hij zijn leven overziet, kan spr. zeggen, dat hij zijn best gedaan heeft, maar moet er bij voegen, dat hij zeer tekort geschoten is. Hij zegt dat niet als een biechteling, maar weet dit uit ervaring ook van vele anderen. Spreker zag een dergelijk gevoel tot uiting komen in een rede als die van prof. Bolland. Bolland voelt ook de machteloosheid van ons, menschen om iets tot stand te brengen. Wat blijft er over van ons arbeiden en zwoegen? Het werkt zoo weinig uit wat wij doen. Spreker lichtte dit met een voorbeeld uit eigen ervaring toe.

Wat spreker bijzonder beklaagt in zijn leven, waar hij zich diep voor schaamt, en waar hij zijn hoorders nadrukkelijk voor waarschuwen wilde, is het gemis aan discipline, aan tucht, dat zijn leven als dat van zoovelen heeft gekenmerkt. Spreker heeft zich niet gewend aan tucht in lichamelijke en zedelijke gezondheid. O, gezegende tucht, wat heb ik u verwaarloosd, roept spreker uit. In het bijzonder was er bij hem en bij de meeste menschen gebrek aan religieuse tucht, gemis van strenge, godsdienstige levens-discipline.

In de jeugd is er het gevoel te leven voor schoonheid en genot. Het lichaam geeft gemakkelijk toe aan de traagheid, aan genot en gemakzucht. In de jeugd is er een afkeer van discipline en zelfbedwang en wat men daarmee verliest kan men later niet meer inhalen.

Niets is zoo verachtelijk als een onwaardige ouderdom en niets is zoo moeilijk als een waardige ouderdom, tenzij men er vroeg mee begint, vervolgt spreker. De fout van een Bolland is, dat hij te hoogmoedig is. Die hoogmoed is overal, waar om vrijheid wordt gestreden en waar vrijheid wordt verlangd. Wat ons daarvan kan redden is ons klein te voelen tegenover wat blijvend in ons is: onze ziel, onze onsterfelijke ziel. Maar als men zweert bij een hol woord als „zuivere rede" dan is er geen verkwikking. Nergens anders is rust te vinden dan in een algeheele vernedering en overgave. In de vernedering komt de genade over ons en voelen wij ons gelukkig. Al kwamen allen die zijn lezers waren in den loop der jaren, thans tot spreker om hem te smeeken toch zijn vrijheid en hooghartigheid te bewaren hij zou het niet doen. De banden die hij zich nu zal opleggen, zullen hem vrijer maken dan alle vrijheid, die hij vroeger genoot. De vrijheid heeft hem smart gebaard, heeft hem afgehouden van de religieuze zorg voor zijn ziel. We moeten aan onze ziel denken en niet luisteren naar de profeten van den hoogmoed. Zij zullen zeggen, dat spreker te zwak is te week is om de vrijheid te kunnen dragen. Dat is dan gemakkelijk voor hen, want op deze wijze kunnen zij zich van spreker's woorden op een eenvoudige manier afmaken. Maar de menschen van de strenge discipline waren niet zwak; niet zwakte maar kracht dwingt tot zelfvernedering. Spr. is wel altijd godsdienstig geweest, maar niet als het wezen moest. Het godsdienstig leven bestaat in het voortdurend denken aan God (het gebed), in het beantwoorden aan Jezus' voorschriften, ook in kleinigheden en daarin vol te houden.

Misschien zegt ge, aldus de heer v. Eeden, dat niet noodig te hebben. Ik ken dat, zegt spreker. Ik had ook eerbied voor de Kerk, maar meende den steun van de Kerk te kunnen missen. Weinig menschen zien de noodzakelijkheid van den geestelijke tucht. Spreker herinnert zich uit zijn jongen tijd te Amsterdam de figuur van Alberdingk Thijm. Van den jongen v. Deyssel hoorde spreker hoe Thijm zijn dagen doorging. Dat was een leven vol tucht! Iederen morgen zag spr die fijne figuur met de lange haren naar de kerk gaan om Mis te hooren. Spreker had toen al wel het gevoel: dat is toch wel mooi, dat leven altijd in verband met de Godsdienst. Maar dan dacht spreker weer dat het leven van hem en anderen met hun geestelijke vrijheid toch hooger stond. Thans echter begrijpt spreker dat strenge, sobere, echt-religieuse leven beter.

Dit inzicht in het godsdienstig leven heeft spreker verkregen bij het ouder worden. De oude dag kwam met zwaarmoedigheid en overgevoeligheid. Die kwellingen waren een wenk van God, zegt spreker. Voor mij was het niet genoeg opgeruimd te leven en vredig te sterven, ik voelde, dat ik geen voldoening kon vinden in het aardsche bestaan en dat ik iets meer moest hebben. God dwong mij met verschrikkelijke macht dezen dorst naar het bovennatuurlijke leven niet te verwaarloozen.

Toen bemerkte spreker, dat er op aarde een macht is, die in groote liefde en strenge tucht opvoedt tot het bovennatuurlijk leven. De Kerk is het middel om ons in onderlinge liefde te helpen en te steunen in ons streven naar dat bovennatuurlijk leven.

Wat heeft dat alles te maken met de maatschappij? vervolgt spreker. Dit is op duizend wijze verbonden met de problemen der menschelijke samenleving. De ellende in de maatschappij komt voort uit een gebrek aan tucht. Wat de volkeren vooral behoeven is godsdienstige tucht, die de menschen in zelfverloochening en zelfbedwang hun zaligheid doet bewerken.

Indertijd sprak spreker van een groote religieuse wereldorganisatie en begreep toen niet dat die er was.

Spreker heeft dit alles leeren inzien door persoonlijke ervaring. Nu eerst weet hij wat bedoeld wordt met het bovennatuurlijk leven en om dat te leeren inzien heeft hij een harde leerschool moeten doormaken.

Vervolgens heeft de heer Van Eeden nog gesproken over het onchristelijke van onze samenleving. Steunend op zijn vroegere werken De Blijde Wereld en Happy Humanity, hield hij zich in het bijzonder bezig met het grondprobleem, het landmonopolie en het rente-vraagstuk. Spreker handhaaft zijn meening, dat het maken van winst zonder er voor te arbeiden, het groote kwaad is in de samenleving. Zoolang dat bestaat, zal er van een christelijke maatschappij geen sprake kunnen zijn.

Na de pauze las de heer Van Eeden eenige gedichten voor, n.l. de zangen 9 en 10 uit het Lied van Schijn en Weezen, derde boek, waarin het mooie fragment voorkomt over de heiligen. Vervolgens een en ander uit: Van de passielooze Lelie en het onuitgegeven gedicht over: Kindje's glimlach. Ten slotte droeg de heer Van Eeden het gedicht aan zijn Engelbewaarder voor, waarbij hij zelf zeer ontroerd was.

Waar de dichter verzocht had niet te applaudisseeren gingen we daarna stilletjes naar huis. 't Is voor 't zeer aandachtige publiek zeker een avond van stille emotie geweest.

DR. VAN EEDEN zou op Kerstmis gedoopt worden en tot de Katholieke Kerk overgaan.

Uit het Vaticaan.

De Romeinsche Kwestie.

Interview met Card. Casparri.

De Romeinsche correspondent van *De Mbde.* schrijft d.d. 25 November:

Prof. Giacomo Curatulo, de uitgever van verschillende werken over het „Risorgimento" heeft in een hoofdartikel van de liberale „Tempo" van 24 November gepoogd de meening ingang te doen vinden, dat het Vaticaan er toe geneigd is, om diplomatieke betrekkingen met Italië aan te knoopen.

Curatulo geeft voor, dat hij — reeds enkele maanden geleden echter— een onderhoud heeft gehad met den kardinaal staatssecretaris Casparri in diens vertrekken.

Z. Eminentie zou bij dit interview met groote warmte en oprechtheid over de Romeinsche kwestie hebben gesproken en niet alleen van kerkelijk standpunt uit, maar ook in verband met de nationale belangen. Tevens uitte de kardinaal toen den wensch, dat de meeningsverschillen tusschen de Paus en Italië toch eindelijk op voor beide partijen eervolle wijze zouden bijgelegd worden.

De vraag van Curatulo, of bij onderhandelingen over een eventueele verzoening aanspraak zou worden gemaakt op de rechten van den voormaligen kerkelijken staat, beantwoordde de kardinaal met een beslist neen en hij voegde er aan toe, dat H. Stoel voor de uitoefening van Zijn geestelijke zending in de wereld slechts noodig had vrij en onafhankelijk te zijn van elke burgerlijke macht en wel zoo, dat zulks ook voor de katholieke wereld duidelijk zichtbaar was.

Op een verdere vraag, of de H. Stoel met het bezit van de 'Apostolische paleizen zich zou tevreden stellen, heeft kardinaal Gasparri noch bevestigend; noch ontkennend geantwoord, maar gezwegen. Eerst na eenigen tijd zeide hij: „Natuurlijk zouden in dergelijke gevallen verschillende kwesties moeten worden opgelost, wat wij alleen niet kunnen, zooals wat aangaat justitie, gevangeniswezen, orde, veiligheid".

In verband daarmede vertelde de staatssecretaris het volgende vermakelijke voorval:

Toen in Augustus 1914 de oorlog uitbrak en de hartstochten de gemoederen in Italië in beroering brachten, werd ook de vrees uitgesproken, dat er wel eens een aanval op het Vaticaan zou kunnen gedaan worden. Op zekeren dag legde de toenmalige commandant der Zwitsersche garde

---

pen met, „compliment van den commandant, en hier is 'n brood."

Nogal de moeite waard!

De moeite waard? Luister, o, van pain de luxe-blasé-menschenkind!

't Was meer dan 2 jaren geleden, dat ik zoo'n nobel deeggebak gezien, laat staan gesavoureerd had.

En goeiege pikbroek was mijn palmlaantje nog niet uit, of ik floot mijn piccolo-trio bij mekaar, die met vuile nikkerhanden kwamen aangesprongen, en vol ijver over mekaar tuimelend, in 'n wip de tafel dekten bord, mes, broodplank, servet, botervlootje. All right, Father! En toen begon ik, na 'n helaas verstrooid gebedje, 'm van katoen te geven in de boterhammenlijn.

Naast oven stond op wieltjes 'n enorme ijzeren pot, in 't midden er van 'n gebalden stalen vuist.

Als je zeggel 'n paar wendingen laat maken — electrische beweegkracht is in wording — dan begint de pot langzaam rond te draaien, en vuist langs alle kanten duchtig er op in te slaan.

'n Installatie voor 't boksonderricht? Heelemaal niet, 'n vreedzaam mengen kneedmachine, Beniers' patent, uit 't Haagje.

Je geprepareerde deegmassa, net als 'n dronken bootwerker den pot in, contact gemaakt, drijfriem doet de as rondwentelen, pot begint hoe langer zoo vlugger te draaien, vuisten als 'n „Carpintier" er op los te slaan, en na 'n minuut of wat stop gerust je motor, want klaar is je deeg in optima forma, ovenfähig.

Om foensje door mekaar te hannessen is zoo'n instrument ook ideaal, uitstekend zelfs om 'n cocktail in mekaar te zetten, schoon met 't oog op kubieken inhoud van dat potgevaarte ietwat precair, niet voor stabiliteit van redeloozen pot, maar voor stabiliteit van hijschend redelijk menschenkind.

Op onze San Willibrordsche school zingen ze dikwijls 'n aardig liedje van 'n „schoenmaker" dat speelde me door 't hoofd, toen ik daar opeens Frater Ethelbert te midden van zijn schoenlappende, kloppende, naaiende en stikkende leerlingen bezig zag.

Allemaal, klein en groot, was met elsen aan 't werk, 'n heel verschil met onze stadsche schoenmakerijen.

Daar vindt ge steeds een heele partij schoenmakertjes in den dop, volontairtjes in 't eerzaam stiel van St. Crispijn, hangen en zitten op grond en dorpel en raamkozijn, maar sporadisch zie je ze wat uitvoeren. Ruziën onder mekaar en pulleken in hun respectieve platneusjes, schijnt meer hun hobby te zijn.

De witgesoutaande blauwgeschorte Frater, kersversch uit Holland, klaagde er over in zuiver Loon-op-Zand's dialect, dat de West-Indische leesten toch zoo smalletjes waren.

Wat moest ik daarop zeggen? Dat wij hier in de West niet op zoo'n grooten voet leefden als in 't moederland. Neen hoor, schoenmaker hou je bij je leest, dacht ik, ik kon er toch heusch ook niks aan doen.

Om die smalligheid te genezen te komen, was ie juist bezig zoo'n Curaçaosche leest met stukjes leer te bespijkeren, maar goddank, al heel gauw verwachtte ie 'n heele bezending prachtleesten uit z'n geboorteplaats, 't schoenmakers- en leerlooiersland bij uitstek.

Vooral als leerlooier was ie uitgekomen, en me dunkt dat is 'n niet te onderschatten aanwinst voor onze kolonie, waar dividivi en looistof bij uitnemendheid, zoo welig tiert tegen alle verwaarloozing en verdrukking in.

Voor duizenden wordt hier elk jaar peperduur leer geïmporteerd, staat echter de Frater Ethelbertsche leerlooierij eenmaal op pooten, hebben z'n jongens met succes zijn cursus doorloopen, dan wordt misschien die *import* later omgezet in *export*; hoe ook, zeker zal Scherpené'sche truk dan werk genoeg krijgen, om volgeladen met gelooide huiden, zacht, mollig, souple, ijzersterk leer bij z'n talrijke afnemers te bezorgen.

Mij dunkt, dit nieuw, levensvatbaar bedrijf, noch nicht dagewesen op ons eiland, gaat 'n zonnige toekomst te gemoet.

Ik bewaar al vast spannende geitomhulsels van verorberde côtelettes, gehaktballetjes, ribbetjes en twijfelachtige biefstuk voor de binnenkort leerlooiende Scherpenheuvelaren.

Nog meer te zien?

O ja zeker, nu nog eventjes naar de kleermakerij.

Weer 'n stap of wat, en daar stond me, warempel, met bril op punt van z'n neus, goeie Frater Priscus, die me vroeger zoo vaak de gastvrije deur van 't St. Thomascollege ontsloten had, doodkalm 'n colbertpatroon te knippen.

Er schijnt veel animo te zijn voor 't high-life-tailor vak, tenminste heel wat vieve schitteroogende krullebollen waren daar druk aan 't naaien, rijgen, knoopen aan- en lappen inzetten, persen met gloeiend strijkijzer, of lieten met één oog op 't hoog Amigoe-bezoek, hun trapmachinen full-speed rond draaien, zoodat ik 'n keer angstig riep: Jô, pas op je fikken!

Was in de verbeelding, dat 'n kleermaker noodwendig steeds met gekruiste beenen boven op tafel zitten moest, en dat 'n snijder zonder X-beenen onmogelijk goed werk leveren kon.

Absoluut verkeerd ingelicht, hoor, al die broekjes, ook Frater Priscus, zaten doodgewoon op een stoel, en hadden allemaal beenen zoo recht als 'n Curaçaosche telefoonpaal.

Toen ging opeens langzaam de deur piepend open, en naar binnen kwam stappen heel voorzichtig met 'n presenteerbladje, 'n petit noir met bolle koontjes, die ons gul lachend 'n petit-noir aanbood.

Noir was 't, van die echte, onvervalschte mocca, maar *petiterig* heelemaal niet; zoo iets van 'n miniatuur soeptrientje vol, *in lichte laaie*, en of 't goed deed aan mijn bezige hersens, fameus!

In groote kasten met schuifdeuren heeft elk der tachtigers zijn privé kleeren depôt.

Alles wordt hier stuk voor stuk nagekeken, zoo noodig gerepareerd, gelapt, of door 'n nieuw exemplaar vervangen.

Boven op kast lag nog 'n heele partij van dat bekende Amerikaansche kanondékkleedengoed.

Mijn groompje heeft indertijd 'n paar broeken van die onverslijtbare stof. Voor 't eerst trotsch door stad stappend, met zoo'n spiksplinternieuwen pantalon, klonk 't voortdurend achter zijn rug: „tapa cajon, boem!" soms vergezeld van 'n cordiale oplawaai.

Hij verstond nog geen papiamentsch en begreep er niets van, maar denk je, dat ik 'm later nog met zoo'n broek naar de stad kon krijgen, geen kwestie van.

Dat heb ik tegen dat kanonnengoed, 't werkt revolutionnaire ideeën in de hand, anders mag ik zoo'n broekje wel.

***

En nu zou ik graag nog heel even de slaapzaal zien en de keuken en de kapel, en dan nog....

Dat denk je maar, Jan Paul.

Dit niet de vriendelijke stem van Directeur Radulphus, heelemaal niet, maar 't gedecideerde staccato-geluid van Amigoe's hoofdredacteur.

Kom nou,? nog 'n heel klein litterair pirouetje je....

Neen hoor, je blanco is heelemaal op, je hebt al genoeg gepirouet.

Enfin, dan maar weer 'n „wordt vervolgd" er onder. 't Is me 'n toestand!

Sans rancune aan al mijn lezers van harte 'n Zalig Nieuwjaar.

San Willibrordo JAN PAUL.

Nieuwjaarsdag 1922 (Wordt vervolgd)

Répond een door hem uitgewerkt verdedigingsplan aan Paus Pius X voor. Met den vinger wees hij op de kaart aan, waar hij overal kanonnen en manschappen zou opstellen. „Wordt met deze kanonnen ook geschoten", vroeg dan Z. H. „Natuurlijk, H. Vader", gaf Répond ten antwoord. „O, neen, sprak toen Paus Pius, wanneer, daarmede geschoten wordt, plaats ze dan niet".

Een der voornaamste zorgen aan de andere zijde van de Tiber, is volgens Curatulo de kwestie, wat er gebeuren zal, wanneer een niet-Italiaansche Paus werd gekozen. Italië zou in een dergelijk geval zijn vijand binnen zijn eigen muren kunnen hebben.

„Dat is een bezorgdheid, die allen grond mist," zou de staatssecretaris geantwoord hebben. Curatulo troost zich met de gedachte, dat, daar t' kardinalen-college gewoonlijk in meerderheid uit Italianen bestaat, het wel niet is aan te nemen, dat Italiaansche kardinalen hun stem zullen geven aan een buitenlandschen Paus. Kardinaal Gasparri zou opgemerkt hebben, dat niet is te verwachten, dat bij de Italiaansche regeering geen zelfden goede wil voor het tot stand komen van een verzoening aanwezig is.

Bij het verdere gesprek zou de kardinaal de vrees hebben uitgesproken dat Giolitti (de voorlaatste minister van buitenlandsche zaken) — die het voornemen moet gehad hebben om binnen twee of drie generaties het geheele patrimonium der religieuze genootschappen en dat van de St. Pieter aan den staat te brengen — niet de geschikte man was om de Romeinsche kwestie op te lossen. Prof Curatulo bestreed echter deze zienswijze.

Dan verklaart hij, dit interview eerst nu gepubliceerd te hebben, wijl hij het huidig oogenblik bijzonder gunstig acht om een verzoening te bewerken.

De „Oss. Rom." schrijft — officieus geïnspireerd — naar aanleiding van het boven weergegeven artikel:

Enkele bladen hebben uit de Pauselijke rede van het Consistorie de mogelijkheid willen lezen van onderhandelingen en overeenkomsten tusschen den H. Stoel en Italië. Deze keer, zegt het blad, bestaat de valsche voorstelling niet slechts in het beoordeelen van een de facto verschillenden toestand tusschen. Italië en andere staten, maar in het goed begrijpen van den letterlijken tekst van 's Pausen rede. De H. Vader heeft n.l. gezegd:

„Wanneer evenwel de leiders van bovengenoemde republieken en andere staten een concordaat willen aangaan, dat ingevolge de gewijzigde omstandigheden beter daarmede overeenkomt, dan moeten zij weten, dat de H. Stoel — indien om andere beweegredenen geen beletsel bestaat — niet zal weigeren hierover met hen te onderhandelen.

Duidelijk is het, zegt de „Oss. Rom.", dat de zin: indien om andere beweegredenen geen beletsel bestaat, zijn beteekenis heeft en dat hij zeggen wil, dat de H. Stoel met die landen, bij welke een geprejudicieerd beletsel bestaat, geen diplomatieke of concordataire betrekkingen kan aanknoopen.

Dat ook Italië tot deze categorie behoort, is niet zoo moeilijk te begrijpen.

Berichten uit de Kolonie.

De feestdagen.

Oudejaarsavond vertoonde weer het traditioneele beeld. De duizenden, die naar het Brionplein samenstroomden, lieten zich door geen regen weerhouden. Even schuilen, en dan maar weer vol moed op weg. Te middernacht, bij de scheiding van 't Oude en de komst van 't Nieuwe, was het één compacte menschenmassa, die bij 't vallen van 't schot neerknielde, 's Bisschops zegen ontving, elkander omhelsde en huis toe gingen ter gelukwensching van verdere familie.

Ordelijk ging alles toe. Buiten het Brionplein, dicht bij de Wacht Overzijde, loste een jongeman een revolver. Het gevaarlijk wapen werd hem afgenomen, en hem zelf gratis logies verstrekt om uit te slapen.

Ook een Amerikaan liep eenige snijwonden op.

Nieuwjaarsdag heeft het geregend, geregend, alsof het Nieuwe Jaar de traditie van het Oude moest voortzetten.

Op straat bleef het daardoor vrij rustig, maar binnenshuis werd menige tamboer gedanst, meer dan gewoonlijk.

De Eerste Receptie

ten Gouvernementshuize was Woensdag avond druk bezocht. Bij de drie honderd menschen hadden hun naam laten inschrijven bij den Militairen Adjudant.

De Heer en Mevrouw BRANTJES en familie hebben nu voor 't eerst kennis gemaakt met de uitgaande wereld van Curaçao.

De receptie had, zeer ten genoege der talrijke gasten, een schitterend verloop. Voldaan zijn allen naar huis gegaan.

De Scheepvaart.

Meer dan **2000** schepen hebben verleden jaar onze haven aangedaan

Het juiste getal is **2062**, waarvan **890** stoomschepen en 1172 zeilers.

De gezamenlijke tonnemaat bedraagt ver over de 4 000 000 Br. t.

De Curaçaosche haven mag er zijn; zij telt mee! Olie-, kolen-, en transitohaven.

Op Nieuwjaarsdag kwam de Duitsche *Antiochia* binnen. DE HAMBURG AMERIKA LIJN heeft daarmede de vaart op onze haven weer geopend. Langzamerhand neemt de groote scheepvaart weer toe. Als nu de Handel zich maar wat gauwer herstelde. Onze haven kan er slechts bij winnen.

Regenval.

Gedurende de maand October is gevallen op

Fort Amsterdam	374.4	m.M.
Sta. Rosa	343.	„ „
Wilhelminatuin	264.7	„ „
St. Joris grandi	218.	„ „
Beekenburg	344.1	„ „
Cas chiquito	345.3	„ „
Sta. Maria	305.5	„ „
Noordkant	298.5	„ „
Siberie	308.	„ „
Westpunt	246.5	„ „
Hoffi abao	189.2	„ „
Sta. Marta chiquito	169.1	„ „
Dokterstuin	188.3	„ „

Met zeer groote belangstelling zien we de openbaarmaking der Staten van November en December te gemoet om eens 'n berekening te kunnen maken, welk een massa water er in drie maanden tijds gevallen is.

Op 13 October, den dag van aankomst van Gouverneur BRANTJES, heeft het in de stad 188.7 m.M. geregend. Bijna twee Decimeter! Dat is toch wel iets heel bizonders, ook bij tropischen regenval.

Straten en Wegen.

De droge dagen dezer week werden gelukkig, goed benut voor een algemeen herstel aan straten en wegen, in de stad zoowel als buiten.

Zeepost.

Bij gebrek aan andere verbinding ontving de redactie de Copie van *Jan Paul* uit S. Wilibrordo per Zeepost via Westpunt.

Ook de Eerw. Zusters hadden reeds alles klaar gemaakt om per Zeepost via Westpunt de binnenlanden binnen te trekken naar hare respectieve scholen.

De droge dagen, met mooi zonnetje en een beetje wind, deden haar echter eerst nog een poging wagen per auto. Ze zijn niet teruggekeerd, die krachtproef van modderforceeren schijnt dus gelukt.

De nieuwe Inspecteur.

De Heer K. W. ELHORST is verleden week in de Kolonie aangekomen, al benoemd en in functie getreden ook.

Als nieuweling wordt ZEd. natuurlijk besproken. In verband met die praatjes werd ons gewezen op het AVONDBLAD van *De Maasbode* 7 December.

Daarin zou's mans doopceel gelicht zijn.

Ten gerieve van het Publiek, en van den betrokken persoon, meenen we goed te doen hier af te drukken, wat *De Maasbode* publiceert uit de Gemeenteraadszitting van Amsterdam.

„De heer WIJNKOOP (C.P.) betoogt dat de verkeerspolitie niet alleen wenken moet geven aan bestuurders van voertuigen maar ook aan voetgangers. Spr. betoogt ten slotte, dat de exhoofdinspecteur Elhorst door een benoeming tot hooger functie is weggemoffeld, omdat hij in de zaak-Siegert voor sommige politie-autoriteiten compromitteerend kon worden."

Dit is al! Wat er verder verteld wordt, zijn praatjes. Alleen, „die hoogere functie" begrijpen wij niet.

Cuba Suiker.

Volgens alhier ontvangen berichten is op een vergadering van planters en fabrikanten besloten, de regeering van Cuba te verzoeken, een belasting te heffen van het percentage suiker, dat 60 % van de productie van dit jaar zal overtreffen, teneinde den komenden oogst te beperken tot 5,500,000 ton.

Van personen die door een langdurig verkeer met Cubaansche fabrikanten goed met de plaatselijke toestanden op de hoogte zijn, verneemt het persbureau Vaz Dias, dat men niet al te veel staat moet maken op de toepassing van den aanbevolen maatregel, daar waarschijnlijk verscheidene fabrikanten hun productie niet zullen beperken en er de voorkeur aan geven, dat aan anderen over te laten. Evenwel acht men het toch zoo goed als zeker, dat de productie beperkt zal worden wegens het gebrek aan de noodige middelen, dat bij de fabrikanten bestaat.

Financieel N. en U. B.

Amnestie.

De Regeering van Venezuela heeft algemeene kwijtschelding van straf verleend aan de Politieke gevangenen.

Slechts twee personen bleven hiervan uitgesloten, omdat zij, naar men zegt, indertijd een aanslag pleegden op Grl. Gomez. Deze laatste is weer uit Pto Cabello vertrokken naar Maracay, geheel en al hersteld.

Kalender.

In Dank ontvangen van de firma *S. E. L. Maduro & Sons* een reclamekalender van de WEST INDIA OIL *Company*.

Bezuiniging.

't Is een en al bezuiniging wat de klok slaat. Holland, Oost Indië, Suriname en Curaçao staan allen voor een aanzienlijk deficit.

De administratie werd over het algemeen te grootscheeps ingericht.

Er vallen, natuurlijk, slachtoffers, maar het is in het algemeen belang der belastingbetalers.

Voetbalsport

Onder dezen titel verscheen in de Amigoe di Curçao No. 1980, 24 Dec. 1921, een artikel, waarin de schrijver het publiek critiseert over zijn houding bij de wedstrijd tusschen Juliana en Sparta gehouden op het terrein MUNDO NOBO.

Volgens schrijver's meening, is het schreeuwen en uitjouwen een teeken van onopgevoedheid.

Best; maar schrijver heeft zich leelijk vergist het publiek aan te raden het voorbeeld van de leden van LES ETRANGERS te volgen en tevens een goede dosis welopgevoedheid mede te brengen, wanneer het weer eens naar een wedstrijd komt.

Ondergeteekende veroorlooft zich een afkeurend oordeel te vellen over dien raad, daar hij een echte liefhebber van de voetbalsport is, die bijna al de wedstrijden heeft bijgewoond sinds den tijd van de C. V. C. REPUBLIEK tot nu toe.

Ondergeteekende heeft kunnen opmerken, dat vóór den wedstrijd, gehouden op het terrein MUNDO NOBO tusschen SPARTA en LES ETRANGERS en bij welke gelegenheid de leden van LES ESTRANGERS en de hun gezinden de vrijheid hebben genomen roepers mede te brengen (scheepsroepers) die zij gebruikt hebben ter uitjouwing van de SPARTA spelers en zelfs over gegaan zijn tot het noemen van namen van eenigen dier spelers, het schreeuwen en uitjouwen door het Curaçaosche publiek, bij dergelijke gelegenheden iets onbekend was.

Dus, naar aanleiding van het slechte voorbeeld van die heeren hebben wij het nu te danken; nog wel heeren, die in degroote wereld zeer veel wedstrijden bijgewoond hebben.

Geachte schrijver; het publiek heeft dus het voorbeeld van die heeren gevolgd.

Aan hen dus eerst de verwijting en dan van het Curaçaosche publiek de verbetering.

Hernandez.

Officieele berichten.

(Van de vorige week.)

De onderwijzer 3de klasse J. Muller is overgeplaatst van Bonaire naar Aruba.

De heer H. A. Statius Muller is op zijn verzoek eervol ontheven van de betrekking van leider van den weerkundigen dienst in deze kolonie.

De heer Charles Jacobs is eervol ontheven van de betrekking van tijdelijkelijk hulpobservator bij den weerkundigen dienst op Curaçao.

Mevr. S. Troost-Verheus, onderwijzeres 2de klasse is overgeplaatst van de Hendrik- naar Wilhelminaschool.

Aan den Postdirecteur H. J. C. Henriquez is tot herstel van gezondheid drie maanden verlof verleend.

De heer H. Schotborgh is benoemd tot lid-plaatsvervanger van den Voogdijraad op Curaçao.

De heer Mayer H. Battan is benoemd tot tijdelijk Predikant bij de Nederlandsch Portugeesch Israelitische Gemeente alhier.

De infanterist J. Snijder is op zijn verzoek eervol ontheven van zijne verdere werkzaamstelling bij de politie.

De adjunct-commies J. M. S. van Eps is eervol ontheven van de betrekking van ontvanger enz. op Bonaire en is in activiteit hersteld en werkzaam gesteld ter inspectie der belastingen als subontvanger der invoerrechten en accijnzen, De kommies verificateur 1ste klasse H. G. Quast is eervol ontheven van de laatsgenoemde functies.

De Onderhavenmeester C. Hoek, is benoemd tot Havenmeester en Loods op Curaçao.

De oud- hoofdinspecteur van politie te Amsterdam K. W. Elhorst is benoemd tot Inspecteur van politie in deze kolonie.

(Van deze week.)

De heer G. van Lente Jr. is benoemd tot tijdelijk 2de beambte en geplaatst op het Departement van Openbare Werken; de tijd. adjunct-commies C. F. Boskaljon is overgeplaatst van het Departement van Openbare Werken naar het ontvangerskantoor; en de tijd. adjunct-commies H. B. C. Schotborgh van het ontvangerskantoor naar de Administratie van financien.

De heer H. Y. Zijlstra is benoemd tot opzichter op Cas Chiquito en ter beschikking van den weerkundigen dienst gesteld.

De heer Ph. van der Breggen is op zijn verzoek eervol ontslagen als Directeur van Openbare Werken; en de heer G. J. H. Molengraaff tijdelijk met die functien belast.

De heer Charles Jacobs is ter beschikking van den weerkundigen dienst alhier gesteld.

De heer J. W. S. Beaujon is benoemd tot tijd 2de beambte en geplaatst ter Administratie van financiën.

Mevr. M. A. H. Ellis-Kramers en de heer Jos. C. Henriquez zijn benoemd tot leden van de Schoolcommissie alhier; en de heer S. M. L. Maduro aftredend lid, opnieuw als zoodanig.

De 2de klerk op Aruba H. Oduber is benoemd tot ambtenaar van politie op dat eiland.

Aan den agent van politie 2e klasse W. Hoogkamer is tot verder herstel van gezondheid drie weken verlofsverlenging verleend.

Aan den agent van politie 2e klasse C. H. Cannister is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend.

Aan Mevr. E. A. Vooren-van Romondt, onderwijzeres 2e klasse aan de Wilhelminaschool alhier, is tot herstel van gezondheid twee maanden verlof verleend.

Aan den kommies der belastingen, tevens loods en opzichter bij den vuurtoren ter Lage Westkust op Bonaire J. Newton is tot verder herstel van gezondheid veertien dagen verlofsverlenging verleend.

Aan den heer W. M. F. Kuiperi, benoemd koloniaal schrijver enz. op St. Eustatius, is eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

Taza.

Dit is de naam van een Fransch stoomschip, dat gisteren op het onverwachts uit de lucht kwam vallen met een nieuwe lijn achter zich. De TAZA zal geregeld tusschen Curaçao en Maracaibo varen om vracht te halen voor de groote shepen der *Compagnie Générale Translatlantique* die van Havre, via Fort de France, Trinidad, Carupano, La Guaira, Pto. Cabello, Curaçao zal aandoen om van hieruit direct naar Santander, Havre, Amsterdam en Hamburg te stroomen.

Onze oude relatie met de *Transatlantique* is dus weer aangeknoopt.

Hartelijk welkom en veel succes.

Confidencia.

Deze Venezolaansche schoener is Vrijdagavond op 't strand geloopen dicht bij St. Nicolaasbaai. Het stuur weigerde.

De Goelet kwam van Aruba met suiker en hoedenstroo.

Geen persoonlijke ongelukken zijn er te betreuren.

Zeilvaart.

In de maand Dec. 1921

Binnengekomen van:		*Uitgezeild naar:*	
Aruba	18	Aruba	20
Barbados	2	Barbados	2
Bonaire	31	Bonaire	37
Bov. Eilanden	1	Bov. Eilden.	2
Columbia	2	Cuba	1
Cuba	1	La Guaira	1
La Guaira	1	La Vela	14
La Vela	12	Maracaibo	8
Macoris	2	Pto Cabello	3
Maracaibo	5	Pto Rico	2
Martenique	2	Pto Sucre	1
Mexico	1	Sto Domingo	2
New York	1		
Pto Cabello	3		
Pto Padre	1		
Pto Rico	3		
Pto Sucre	1		
Tucacas	1		
Zee	1		
Totaal	89	Totaal	93

De Iersche Quaestie.

Lord Balfour verklaarde den 4 Mei 1903 in het Lagerhuis: „Ik ken geen enkel kwaad, dat eenig bestaand landbouwregieme kan worden toegeschreven of het behoort in werkelijkheid aan ons systeem in Ierland". Zulke toestanden van armoede en wanbeheer moesten bij tegenspoed op een ramp uitloopen. Toen dan ook in den zomer van 1846 de aardappelziekte in enkele dagen geheel den oogst vernielde en aan de arme bewoners hun eenigst voedsel ontnam, stond het land met één slag aan den rand van den ondergang. Meer dan 750.000 menschen stierven den hongerdood, en voor de meeste overigen scheen vluchten de eenige uitkomst.

Tusschen 1846 en 1861 bedroeg het aantal landverhuizers om en om twee millioen drie honderd en negentig duizend. De bevolking van 8.295.061 in 1845 daalde tot 4.590.000 in 1911. De houding der landheeren tijdens den hongersnood was schandelijk en wreed. Waar geheel de wereld, vooral Amerika, het uitgehongerde Ierland ter hulp kwam, voegden zij bij de ellende van den honger nog de ellende van de uitdrijving der pachters. Juist om dien tijd, het midden der vorige eeuw, zetten tal van groote grondeigenaars hun bouwgrond om in grasland en veehouderij, wat minder handenarbeid vereischte en voordeeliger uitkwam.

Door deze beruchte „clearances" werden duizenden kleine pachters en arbeiders van de landen verdreven, hun woningen omvergehaald, zonder dat men zich verder om de bevolking bekommerde, die langs de wegen van honger omkwam. Geheele graafschappen, als Meath en Tipperary werden in een paar jaar „omgezet" en practisch ontvolkt. In tien jaren tijds werden 282.000 boerenwoningen vernield of verbrand.

„In één district, aldus Robert Peel, een Engelsche minister", werden in een enkel jaar 15.000 personen uit hun woningen verjaagd ... ik geloof niet, dat in de annalen van eenig land hetzij beschaafd of onbeschaafd, zulke afschuwelijke feiten staan opgeteekend."

Tusschen 1837 en 1886 werden aldus „gecleard" 547.000 families omvattend 3.668.000 personen, het bouwland in grasland omgezet. In 1914 moesten in Ierland voor 6 millioen pond aan graan en meel en voor 5½ millioen aan veevoeder worden ingevoerd!!

En wat deed de Engelsche Regeering bij al die ellende?

Van 1829 — 1867 heeft het Parlement hardnekkig elk wetsvoorstel tot lotsverbetering der Iersche pachters geweigerd in behandeling te nemen of verworpen.

In dien tijd werden 23 voorstellen ingediend: *„Tenant right is landlord wrong"*. Recht voor den pachter is onrecht voor den landheer was de cynische leuze van Lord Palmerston. Eerst toen er ernstige onlusten ontstonden, de tot wanhoop gebrachte bevolking weigerde de pachtrenten te betalen en knappe leiders als Parnell, Michael Davitt, Dillon en O' Brien door de Land League, Plan of campaign, Boycott — het eerst toegepast op een Landlord van dezen naam — het verzet in de goede richting wisten te brengen, onder het devies: „Geef het land aan het volk terug," „verminder de groote latifundia, maak den landbouw weer mogelijk", werd de regeering een weinig toeschietelijk. Jaren van strijd, waarbij herhaaldelijk het land bij de wet werd gesteld — coercion — en de leiders Parnell op de eerste plaats, in de gevangenis geraakten, gingen echter de ernstige verbeteringen van het laatst der vorige eeuw nog vooraf.

Wanneer men nu bij dit alles bedenkt, dat de Landlords bijna allen Engelschen waren, en dat bij ieder voorstel tot verbetering in het Parlement, de Protestantsche leden van Ulster steeds de heftigste tegenstanders waren; dan begrijpt men eenigszins de stemming van het Iersche volk.

Werd een van de „penal laws" wat verzacht, de Katholieken onderdrukking verminderd, kregen zij bevoegdheid om een school op te richten, aanstonds waren de Orangemen er bij om te protesteeren. De derde Regel van de Oranje Loge luidde als volgt: „Daar ons genootschap uitsluitend voor Protestantsche doeleinden is, moeten Papisten niet enkel van onze gemeenschap worden buitengesloten, maar wij beloven plechtig, dat wij nooit van hen zullen koopen, of aan hen zullen verkoopen, noch met hen drinken, noch met hen spreken of loopen, maar hen behandelen als vijanden van onzen godsdienst, en verraders van den goeden Protestantschen Koning, die de troonsopvolging bezit in het edele Huis van Hannover"

Deze trouw aan den vorst ging echter volgens den eed der Orangisten slechts zoover „als de vorsten de Protestantsche Suprematie steunen".

Toen Lord Wellesley, de protestantsche onderkoning, zich gunstig had uitgelaten over de Emancipatie der Katholieken, werd hij (14 December 1822) te Belfast openlijk beleedigd en met steenen geworpen. Eveneens Lord Anglessey, die „Papist Anglesey" werd gescholden.

De Oud-Burgermeester Scott, die O'Connell op een ontbijt had uitgenoodigd werd uit de Loge gebannen.

De Anglicaansche Primaat van Ierland werd in 1887 uitgejouwd, omdat hij Justin Mc. Carthy M. P. in zijn woning had ontvangen. In 1866 toen Gladstone bezig was de Protestantsche Staatskerk in Ierland op te heffen, schreeuwden de Oranjemen, dat wanneer de Koningin die wet onderteekende „zij haar kroon in de Boyne zouden schoppen." En tot op den huidigen dag hebben de Ulstermannen trouw aan dat fanatisme en haat vastgehouden. Om de Katholieken te treiteren, dragen ze op den verjaardag van den slag aan de Boyne en dergelijke feesten Oranjelinten, houden ze uitdagende straatbetoogingen met vaandels en groot rumoer van trommels, en toosten „aan den glorievollen, vromen en onsterfelijken Willem III, die ons heeft behoed voor paperij fieltendom, kopergeld en klompen."

Toen in 1913 door het parlement uit de Grondwet de passus werd geschrapt waarin de H. Mis een vervloekte afgoderij werd gescholden, protesteerden de Orangisten weer heftig en schreef de *Belfast News*: „we moeten in vrede leven met onze medemenschen, maar toch de nagels afknippen van Rome door haar apostolische Kerk en slaven op hun plaats te houden. De Papist is alleen goed voor waterdrager en houthakker."

Ziehier ten slotte een oordeel van den correspondent der *Nw. Rt. Ct.* dat geheel met de beschouwingen van *De Javapost* overeenstemt. Hem zal men wel niet van partijdigheid verdenken.

„Dat het zoo worden en blijven moest, het is het werk der Engelsche politiek. Ierland heeft 800 jaar voor de politieke erkenning zijner nationaliteit gevochten en 800 jaar lang hebben de Engelsche imperialisten en overweldigers, de Unionisten van vroeger en thans, gezonnen op de middelen om die erkenning onmogelijk te maken. Het recept was zeer eenvoudig: „Verdeel en heersch", en niets is dan ook vruchtbaarder geweest, dan in Ierland zelf de religieuze tweedracht, in de 18e eeuw politiek gesymboliseerd door de twee vijandige legers van Willem III en Jacobus II, kunstmatig in het leven te houden. Nu nog geniet Willem het weinig benijdenswaardig voorrecht, dat de Ulstermaniaken zich naar hem Orangisten noemen." **C.**

Indische Kroniek.

S. schrijf aan Het Huisgezin:

„Het nadeelige saldo van den geheelen dienst zal derhalve naar verwachting bijna 1 millard bedragen". Aldus in alleruiterste soberheid de ontstellende mededeeling van den minister van Koloniën in de „Memorie van Toelichting" op het ontwerp van de Indische Begrooting voor het dienstjaar 1922.

Om een populaire uitdrukking te gebruiken: we zijn in de laatste jaren in Indië wel hard achteruit geboerd!

Met die laatste jaren bedoel ik dan die jaren van 1912—1922. Want voordien kon men in Indië nog werken met sluitende begrootingen; ja, zelfs wezen vele begrootingsberekeningen een voordeelig verschil tusschen ontvangsten en uitgaven aan. In twee der bijlagen der genoemde „Memorie van Toelichting" is opgenomen een overzicht van hetgeen de begrootingen van af 1867 te zien hebben gegeven. Het voordeelig overschot heeft in den loop dier jaren vele malen enkele tientallen millioenen aangewezen:

Zoo in 1867 bijna 42 millioen opeen ontvangsten-totaal van 137⅓ millioen.

1871 meer dan 30 millioen op een ontvangste totaal van 135⅔ millioen.

1887 meer dan 30 millioen op een ontvangsten-totaal van 143 millioen.

Ook 1912 daalde dit voordeelig voordeel tot ruim 1⅓ millioen, en 1913 gaf reeds een nadeelig verschil gekomen tot over de 100 millioen om in 1920 te stijgen tot een bedrag van rond 341 millioen!

Het begrootings-ontwerp voor 1922 geeft een totaal tekort van 190 millioen aan.

Cijfers om van te schrikken! Al betreffen ze slechts tekorten in de Indische Staats-portemonnaie.

In 't bijzonder zal de regeer-periode van Gouverneur Generaal van Limburg Stirum ons nog lang heugen, de toen behaalde — ik gebruik dit adjectief niet achteloos — tekorten zullen nog langen tijd blijven drukken op onze ontwikkelings-arbeid in Indië.

De reeds genoemde Memorie van Toelichting spreekt van „het vóór alles na te streven herstel op korten termijn van het evenwicht van den gewonen dienst". Ten aanzien van den buitengewonen dienst, dient in de eerstvolgende jaren groote matiging in de uitgaven te worden betracht".

Belangrijk is daarbij deze verklaring van Zijne Excellentie:

„Hoezeer het niet niet ontkend kan worden van de aanzienlijke bedragen, welke in de laatste jaren voor kapitaalsuitgaven zijn bestemd, waardoor de economische uitrusting van Indië belangrijk is verbeterd, stellen overwegingen van practische finantieele politiek ook aan deze soort van uitgaven zekere grenzen".

„Ook in dit opzicht acht de ondergeteekende den tijd aangebroken, om eenigszins tot verademing te komen en zich althans voor de naaste toekomst voornamelijk toe te leggen op consolideering van het reeds verkregene".

Dat de huidige Gouverneur-Generaal te Buitenzorg dezelfde meening is toegedaan is uit zijne woorden en daden al vaak genoeg gebleken.

Zoo moeten wij onzen gang op den moeilijken weg tot Indië's ontwikkeling heel sterk gaan matigen om op adem te kunnen komen, nadat we ons enkele jaren „vergaloppeerd" hebben.

Helaas!

***

In den loop der komenden weken zal er wel eens gelegenheid komen om bij markanten onderdeelen dezer begrooting eenige commentaar te leveren. Heden wil ik slechts naar aanleiding van enkele posten eene opmerking maken die ook voor hen, die plannen hebben om naar de Oost te trekken, van belang is.

Onder hoofdstuk 1 (Uitgaven in Nederland), afdeeling III (Departement van Financiën) staan twee posten in verband met „de aanwerving van personeel voor den Indischen dienst tot een gezamenlijk bedrag van f 44.900.

De Indische regeering is dus voor nemens om door te gaan met op krachtige wijze de dienstname voor Indië hier in Nederland te bevorderen.

Dat is ... doch laat ik de aanvechting bedwingen om hier een leelijk woord te gebruiken.

Nog onlangs heb ik in een woord tot de Nederlandsche katholieken om ideëele motieven het gaan naar Indië aanbevolen. Dat kan ik — en met mij ieder ander Katholiek, die iets voelt voor deze hooge motieven — doen.

Doch het Indische Gouvernement als werkgever mag op dergelijke gevoelens niet speculeeren, en is verplicht — waanneer zij propaganda doet maken voor haren dienst — te zorgen dat degenen die zij er voor gekregen heeft, een behoorlijk en goed bestaan in Indië vinden.

En dit juist wordt door de berichten uit Indië steeds sterker bevestigd dat dit niet het geval is, vooral in de groote steden.

Wanneer men de hoogte der traktementen zoo oppervlakkig beschouwt, dan zou men een hoog idee krijgen van de genoeglijkheden van ambtenaars-bestaan. Van de groote groep der academisch-gevormden bijv. bewegen zich de traktementen vermeerderd met de duurte-toeslagen tusschen de f 450 en f 1200 per maand, de bekleeders van "hooge" rangen dan daarbuiten gelaten. Niet waar, dat lijkt heel wat.

Doch wat doet men met deze bedragen indien de levenskosten evenredig hooger zijn, en bijv. voor huishuur alleen eenige honderden guldens per maand moeten worden neergeteld?

De huizennood is in de steden als Batavia, Soerabaja en Bandoeng inderdaad tot angstwekkende hoogte gestegen. De algemeene klacht wordt gehoord, dat voor bescheiden beurzen geen huizen beschikbaar zijn.

In „Het Middelbaar Onderwijs in Ned-Indië" wordt door een leeraar het volgende verhaald:

„Waar evenwel geen aankomen aan is, dat zijn huizen met normale huurprijzen, gelegen in het centrum, tenzij men beschikt over de noodige contanten, overname van meubilair tegen f 10,000 en f 15.000 is geen zeldzaamheid, sleutelgeld van eenige duizenden evenmin.

„Ondergeteekende was kort na aankomst te Soerabaja verplicht een huis te huren voor f 325 per maand, bevattende vier kamers, voor- en achtergalerij, in verband met de groote van zijn gezin juist groot genoeg".

Dat is een voorbeeld en niet het ergste — of liever het ergerlijkste — dat ik hier zou kunnen geven.